

Információs háború fenyeget Amerika és az Európai Közösség között?

A *Journal of the American Society for Information Science* 1979. januári számában E. H. BRENNER annak a véleményének adott hangot, hogy az EURONET 1979. évi életbe léptetése információs háborúhoz vezethet Amerika és az Európai Közösség között.

Az EURONET használatáért az amerikai adathálózatokon keresztül mesterségesen növelt díjakat kell fizetni, amelyek nem egészen jogos előnyökhöz juttatják az európai felhasználókat és szinte már az embargóhoz hasonlíthatók. Jóllehet mind az EURONET, mind az amerikai adathálózatok lehetővé teszik amerikai adatbázisok elérését, ezek használata az EURONET-en keresztül aránytalanul olcsóbb.

BRENNER szerint a magas használati díjak következtében Amerikában az információs vállalkozások hanyatlásával kell számolni. Ezért felszólítja a felhasználókat, hogy illetékes szerveiken keresztül közöljék az Európai Közösséggel ez irányú aggályait. Ezeknek a szervezeteknek lesz a fóruma az 1979. októberében, a könyvtári szolgáltatások tárgyában tartandó Fehér Ház konferencia.

A fentiekkel kapcsolatban az *Európai Közösség Bizottsága Tudományos és Műszaki Tájékoztatási Főigazgatósága* a következőképpen foglalt állást.

Nyugat-Európa helyzete nem hasonlítható össze az amerikaiéval, mivel a Közösség 9 önálló állama mindegyikének saját távközlési rendszere van, és ezek a rendszerek monopóliumok kezében vannak. A tagország-

gokat képviselő Bizottságnak és a távközlési igazgatási szervek konzorciumának a díjtételek megállapítására vonatkozó tárgyalásai csupán kompromisszumokat eredményezhettek. De ezek a tárgyalások is csak azért jöhettek egyáltalán létre, mert a Bizottság és a távközlési igazgatási szervek szerződést kötöttek az EURONET létrehozására.

Ha az EURONET-DIANE használatának díját összehasonlítjuk az amerikai TELENET országon belüli használatának díjával, nem mutatkozik lényeges eltérés. Az Atlanti-óceánon át létesülő kapcsolat költségeinek összehasonlítására az angol postaigazgatóság nemzetközi szolgáltatásának, az *IPSS-nek (International Packet Switching Service)* díjtételei vehetők figyelembe. Kétségtelen, hogy az angol-amerikai kapcsolat díja valamivel alacsonyabb, mint az amerikai-angol kapcsolaté. Nem szabad azonban figyelmen kívül hagyni, hogy ezek a díjtételek az egyes távközlési igazgatási szervek és az Atlanti-óceánon keresztül vezető távközlés lebonyolításának engedélyével egyedül rendelkező nemzetközi távközlési csatorna, az *IRC (International Record Carrier)* megállapodásából jöttek létre.

Mindent összefoglalva megállapítható, hogy az EURONET-DIANE európai szolgáltatásainak igénybevétele az amerikai felhasználók számára kevésbé előnyös, mint az európaiak számára az amerikai szolgáltatások felhasználása.

/Droht ein „Informationskrieg“ zwischen USA und EG? = Nachrichten für Dokumentation, 30. köt. 1. sz. 1979. p. 30./

(Dezső Zsigmondné)

NEMZETKÖZI EGYÜTTMŰKÖDÉS

A nemzetközi kölcsönzés alapelvei és lebonyolításának irányelvei (1978)

A nemzetközi könyvtári együttműködés egyik alapvető tényezőjének, a könyvtárközi kölcsönzésnek jelentőségére való tekintettel az *IFLA Könyvtárközi Kölcsönzési Szekciójának Állandó Bizottsága* 1978-ban revízió alá vette az 1954-ben erre vonatkozóan megállapított szabályokat, illetve kidolgozta az új irányelveket. Bár ezek nem kötelező erejűek és minden ország önmaga határozza meg belső kölcsönzési rendjét, ajánlatos, hogy az irányelvek alapját képezzék az egyes országok, illetve könyvtárak közötti nemzetközi kölcsönzés szabályozásának.

Az irányelvek kidolgozását megelőzte a nemzeti könyvtárak és az *IFLA Könyvtárközi Kölcsönzési Szek-*

ciója Állandó Bizottsága közötti 1976-ban kötött, a kölcsönzés szabályaira vonatkozó megállapodás.

A nemzetközi kölcsönzés alapelvei

1. Minden ország kötelezze magát arra, hogy a többi országot *kölcsönzés vagy másolás útján saját kiadványainak példányaihoz hozzásegíti*. Ez elsősorban a jelen időpont után megjelenő kiadványokra vonatkozik, de lehetőség szerint korábbi kiadványokra is. E kötelezettség teljesítésének módjai közül elsősorban az országos kölcsönzési és fotomásolati gyűjtemények ígérkeznek alkalmasnak.

2. Minden országnak legyen egy vagy több *országos központja*, amely mind a beérkező, mind a kimenő